

Datum
2020-02-12Diarienummer
BOM 2019/375.40Antagen av
Bygg och miljönämndenParagraf
2019-06-12 § 78
Rev. 2020-02-12 §14
Rev. 2023-03-07 §29
Rev. 2024-05-08 §46

Innehåll

1	Delegering av beslutanderätt inom en nämnd.....	3
1.1	Delegering av beslutanderätt	3
1.2	Förutsättningar för nämndens rätt att delegera ärenden	3
1.3	Ärenden som inte kan delegeras	3
1.4	Delegering eller verkställighet.....	4
1.4.1	Exempel på verkställighetsärenden	4
1.5	Delegation av rätt att överklaga	4
1.6	Beslut utan delegationsuppdrag	4
1.7	Till vem kan nämnden delegera beslutanderätten	5
1.8	Vidaredelegering	5
1.9	Delegation av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas.....	5
1.10	Anmälan av delegationsbeslut till nämnden.....	5
1.11	Överklagande av delegationsbeslut	6
1.11.1	Överklagande med stöd av kommunallagen	6
1.11.2	Överklagande med stöd av förvaltningslagen.....	6
1.12	Bemyndiganden	6
1.13	Förkortningar	6
2	Delegerade ärenden	7
2.1	Allmänna ärenden och juridiska frågor	7
2.1.1	Brådskande ärenden.....	7
2.1.2	Studieresor, konferenser mm.....	7
2.1.3	Utlämnande av allmän handling	7
2.1.4	Överklagande, omprövning m.m.....	7
2.1.5	Avtal	8
2.1.6	Delgivning	8
2.1.7	Polishandräckning.....	8
2.1.8	Arkiv	9
2.1.9	Behandling av personuppgifter	9
2.2	Arbetsgivarärenden	9
2.2.1	Anställning m.m.	9
2.2.2	Avgifter	9
2.3	Livsmedelslagen (2006:804) med förordningar och föreskrifter. 9	
2.3.1	Godkännande och registrering av livsmedelsanläggning	9
2.3.2	Åtgärder vid bristande efterlevnad.....	10
2.3.3	Kontroll av införsel av livsmedel från tredje land	11
2.3.4	Dricksvatten	12
2.4	Miljö och hälsoskydd Miljöbalken (1988:808)	12
2.4.1	Miljöbalken om inget annat anges	12
2.5	Annan lagstiftning (miljö och hälsa).....	15
2.5.1	Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa (2006:1570).....	15
2.5.2	Strålskyddslagen (2018:396)	15
2.5.3	Lag om sprängämnesprekursorer (2014:799)	16
2.5.4	Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)	16
2.5.5	Lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)	16
2.5.6	Lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730).....	17
2.6	Plan- och bygglagen (2010:900)	17
2.7	Annan lagstiftning (bygg)	19
2.7.1	Plan- och byggförordningen m.fl.	19
2.7.2	Lagen om energideklarationer (2006:985).....	20
2.7.3	Fastighetsbildningslagen (1970:988)	20
2.7.4	Anläggningslagen (1973:1149)	20
2.7.5	Ledningsrättslagen (1973:1144)	21
2.7.6	Lag om färdigställandeskydd (2014:277).....	21
2.8	Alkohollagen (2010:1622).....	21

1 Delegering av beslutanderätt inom en nämnd

1.1 Delegering av beslutanderätt

Delegering av beslutanderätt innebär att beslutanderätten, i ett visst ärende eller i en ärendegrupp, flyttas över till någon som då blir delegat och därmed träder helt in i nämndens ställe. Det som benämns som nämnd i dokumentet gäller även för bygg och miljönämnden. Ett beslut av en delegat ses därmed som ett nämndbeslut och kan överklagas genom laglighetsprövning. Nämnden kan inte ändra ett beslut som är taget av delegaten, det finns ingen omprövningsmöjlighet. Nämnden kan dock när som helst återkalla delegationen, generellt eller i ett särskilt ärende. Nämnden kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett enskilt ärende genom att själv ta över ärendet och fatta beslut.

Syftet med att delegera beslutanderätten är att avlasta nämnden från mindre viktiga ärenden exempelvis rutinärenden. Detta medför att den kommunala förvaltningen blir effektivare genom att beslutsvägarna blir kortare och handläggningen snabbare.

1.2 Förutsättningar för nämndens rätt att delegera ärenden

Delegation av ärenden inom en nämnd innebär beslut i två led. Först måste fullmäktige i ett reglemente eller i ett särskilt beslut ha uppdragit till nämnden att hantera ett visst verksamhetsområde eller besluta i vissa ärenden eller ärendegrupper. Nämnden kan därefter besluta om delegation av denna beslutanderätt. Nämnden lämnar delegationsuppdrag genom särskilt beslut eller genom att fatta beslut om en delegationsordning där beslutanderätten i olika ärenden överförs till delegater.

Nämnden beslutar själv i vilka ärenden eller ärendegrupper beslutanderätten ska delegeras med vissa undantag.

Räckvidden för en nämnds delegationsbefogenhet framgår av 6 kap 37 § KL (se nedan) som anger vilka ärendetyper som inte får delegeras.

1.3 Ärenden som inte kan delegeras

Nämndens beslutanderätt kan inte delegeras inom följande typer av ärenden:

1. Ärenden som avser verksamhetens mål, inriktning, omfattning eller kvalitet. Detta innebär nämndens övergripande ansvar för verksamheten.
2. Framställningar eller yttranden till fullmäktige eller yttranden med anledning av att nämndens eller fullmäktiges beslut har överklagats.
3. Ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda, om ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
4. Ärenden som väckts genom medborgarförslag och som överlåtits till nämnden.
5. Vissa ärenden som anges i särskilda föreskrifter.

Slutsatsen av ovan är att ärenden som är av principiell beskaffenhet eller som annars är av större vikt är inte får delegeras. Det är oftast ärenden som får stora konsekvenser för kommunen och där den politiska bedömningen är avgörande. En helt klar gräns för vad som är möjligt att delegera eller inte finns inte. I bedömningen kan man undersöka hur ofta ärendena

förekommer, hur stort det är i förhållande till budgeten, förvaltningens/verksamhetens storlek och organisation. Det finns också en del ärenden, se punkten 5 ovan, där olika specialförfattningar reglerar delegeringsförbudet, exempelvis socialtjänstlagen.

1.4 Delegering eller verkställighet

Det som menas med beslut i kommunallagen kännetecknas av att beslutsfattaren måste göra överväganden och bedömningar och att det finns utrymme för alternativa lösningar. I vanliga fall kan denna typ av beslut överklagas genom laglighetsprövning eller genom förvaltningsbesvär.

Många åtgärder som görs i den dagliga verksamheten är dock att beteckna som verkställighetsbeslut. Den här typen av beslut är all form av förberedande eller verkställande uppgifter som den en anställd utför i sitt dagliga arbete i tjänsten. I verkställighetsärenden baseras ställningstagandet på tidigare nämndbeslut, lagar, styrdokument, avtal eller liknande dokument. Beslut i den här typen av ärenden kan inte överklagas. Kännetecknande för verkställighetsärenden är att det saknas utrymme för självständiga bedömningar och beslutsalternativ.

1.4.1 Exempel på verkställighetsärenden

Gränsen mellan vad som är beslut i lagens mening och vad som är verkställighet kan vara svår att dra. Nedan listas några exempel på vad verkställighet kan innebära:

- Avgiftsdebitering enligt en fastställd taxa,
- Tilldelning av förskole-/fritidshemsplats efter en klar turordning,
- Inköp och upphandling inom fastställd budgetram och i enlighet med kommunens inköps- och upphandlingspolicy,
- Avrop från ramavtal
- Beslut i personalärenden enligt lagar och avtal eller kommunens styrdokument,
- Personaladministration, exempelvis beviljande av semester och tjänstledigheter
- Fastighetsförvaltning exempelvis löpande underhåll och reparationer av kommunens fastigheter
- Mindre organisationsförändringar

1.5 Delegation av rätt att överklaga

Beslut att överklaga en dom av allmän förvaltningsdomstol går att delegera, liksom beslut att begära inhibition. En förutsättning är att det överklagade beslutet i sig är möjligt att delegera. Ett bemyndigande ska vara försett med förbehållet, att vad gäller ärenden som rör myndighetsutövning mot enskilda får delegationen inte omfatta ärenden av principiell betydelse eller annars av större vikt.

1.6 Beslut utan delegationsuppdrag

Om en anställd fattar ett beslut utan stöd av ett delegationsuppdrag kan ett sådant beslut inte överklagas genom laglighetsprövning eftersom beslutet inte kan sägas existera i kommunallagens mening. Kommunen kan dock bli civilrättsligt bunden av beslutet om mottagaren är i god tro och det rör

civilrättsliga förhållanden. Mottagaren kan i sådant fall även driva ärendet via allmän domstol.

1.7 Till vem kan nämnden delegera beslutanderätten

En nämnd kan delegera sin beslutanderätt till:

- ett utskott bestående av ledamöter eller ersättare i nämnden
- en ledamot eller ersättare i nämnden
- en anställd hos kommunen

Det är *inte tillåtet* att delegera beslutanderätt till:

- flera anställda i grupp
- till anställd tillsammans med ledamot eller ersättare, s.k. *blandad delegation*
- anställd i kommunalt bolag

Nämnden kan inte heller delegera ett helt verksamhetsområde till ett utskott eftersom utskottet då förvandlas till en nämnd.

1.8 Vidaredelegering

Nämnden kan ge förvaltningschef/verksamhetschef rätt att vidaredelegera sina delegeringsbeslut till annan tjänsteman, detta kallas för vidaredelegation. En förutsättning för vidaredelegation är att nämnden tagit beslut om att tillåta detta. Det ska även tydligt framgå av delegationsordningen vem som har fått beslutanderätten. Beslut som fattats p.g.a. vidaredelegation ska *anmälas till förvaltningschefen*. Någon uttrycklig skyldighet för förvaltningschefen att anmäla dessa beslut till nämnden föreligger däremot inte, men nämnden kan sätta upp sådana krav som villkor för delegeringen.

1.9 Delegation av beslutanderätten i brådskande ärenden där nämndens avgörande inte kan avvaktas

En nämnd får uppdra åt ordföranden eller en annan ledamot i nämnden att besluta i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas. Det rör sig alltså här om ärenden som absolut måste avgöras. Vilka beslut som kan delegeras och om det finns några begränsningar framgår inte av lagtexten. Ärenden som avgjorts med stöd av denna bestämmelse ska anmälas vid nämndens nästa sammanträde. Denna typ av beslut anses som ett beslut som fattats av nämnden.

1.10 Anmälan av delegationsbeslut till nämnden

Beslut som fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden. Inför nämndens sammanträde görs en sammanställning över delegationsbeslut, som fattats sedan föregående sammanträde. Sammanställningen delges nämnden för godkännande. Godkännandet innebär att nämnden godkänner anmälan av fattade beslut, inte att nämnden ska godkänna besluten i sig. Anmälan av delegationsbeslut kan kompletteras med en muntlig föredragning om det är något ärende som nämnden bedömer som särskilt intressant.

Förutom att nämndens informations- och kontrollbehov ska tillgodoses, har anmälan också betydelse för beslutets laga kraftvinnande. Ett beslut vinner nämligen laga kraft tre veckor efter att det tillkännagavs på kommunens

anslagstavla att det protokollförda beslutet justerats. Det finns därmed två möjligheter för delegaten att få sitt beslut att vinna laga kraft, antingen kan delegaten skriva ett särskilt protokoll över beslutet som anslås eller räknas klagotiden från den dag, då anslag skedde om justering av protokollet från det sammanträde vid vilket beslutet anmäldes hos nämnden.

1.11 Överklagande av delegationsbeslut

Delegationsbeslut kan överklagas på samma sätt som beslut som är tagna av nämnden.

1.11.1 Överklagande med stöd av kommunallagen

Varje medlem i en kommun har rätt att överklaga kommunens beslut i enlighet med 13 kapitlet i kommunallagen. Delegationsbeslut som är fattade i enlighet med kommunallagen kan överklagas genom laglighetsprövning. Prövningen innebär att pröva om beslutet tillkommit på rätt sätt eller om beslutet innebär att kommunen har överskridit sina befogenheter. Överklagan ska ha inkommit inom tre veckor från den tidpunkt då protokollet från det sammanträdet då beslutet anmäldes är justerat och anslaget på kommunens anslagstavla.

1.11.2 Överklagande med stöd av förvaltningslagen

Beslut mot enskild (myndighetsutövning) kan, med stöd av förvaltningslagen, överklagas av den som är part i beslutet och om beslutet går emot den som det berör, förvaltningsbesvär. På dessa delegationsbesluten ska även en besvärshänvisning göras där det framgår hur överklagan ska ske, inom vilken tid och var överklagan ska sändas. Överklagan ska ha inkommit till den beslutande myndigheten senast tre veckor från den dag då den berörda parten fått del av beslutet.

1.12 Bemyndiganden

Förutom att ge delegation att fatta beslut behöver kommunfullmäktige eller nämnden bemyndiga förtroendevalda eller tjänstemän att teckna kommunens firma

1.13 Förkortningar

I tabellerna används följande förkortningar för tjänster gällande delegat samt ersättare:

- V-chef - Verksamhetschef
- E-chef - Enhetschef
- Ordf. - Ordförande
- Vice ordf. - Vice ordförande
- Bygg.handl - Bygglovshandläggare
- MH-insp - Miljö- och hälsoskyddsinspektör
- Livs-insp - Livsmedelsinspektör

2 Delegerade ärenden

2.1 Allmänna ärenden och juridiska frågor

2.1.1 Brådskande ärenden

Kommunallag (2017:725)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.1.1	Brådskande ärenden	Ordförande	Vice ordf	6 kap 39 §

2.1.2 Studieresor, konferenser mm

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.2.1	Besluta om nämndledamots eller ersättares deltagande i kurser, konferenser, studiebesök, uppvaktningar mm	Utskott		
2.1.2.2	Besluta om nämndens personals deltagande i kurser, konferenser, studiebesök, uppvaktningar mm	V-chef E-chef		

2.1.3 Utlämnande av allmän handling

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.3.1	Beslut att inte lämna ut allmän handling	V-chef E-chef		6 kap 3 §
2.1.3.2	Yttrande vid överklagande av beslut att inte lämna ut allmän handling	V-chef E-chef		
2.1.3.3	Besluta att lämna ut en uppgift i tillsynsverksamhet om intresset av allmän kännedom om förhållande som rör människors hälsa, miljön eller redlighet i handeln eller ett liknande allmänintresse har sådan vikt att uppgiften bör lämnas ut	V-chef E-chef		30 kap. 27§ andra stycket samt kap.31. 12-13§§

2.1.4 Överklagande, omprövning m.m.

Förvaltningslag (2018:900)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.4.1	Beslut om rättidsprövning av överklagat beslut	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp Bygg.handl		45 §
2.1.4.2	Beslut om att avvisa för sent inkommet överklagande	V-chef E-chef MH-insp		

		Livs-insp Bygg.handl		
2.1.4.3	Omprövning av beslut enligt förvaltningslagen	Resp. besluts- fattare		
2.1.4.4	Beslut om att överklaga dom eller beslut	V-chef E-chef		
2.1.4.5	Utse skiljemän	Utskott		
2.1.4.6	Beslut att ett beslut enligt miljöbalken eller livsmedelslagen skall gälla omedelbart även om det överklagas	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		26 kap. 26 § MB 33 § SFS 2006:804
2.1.4.7	Besluta att avge yttrande till högre instans med anledning av överklagande av beslut som fattats med stöd av delegationen eller i nämnd	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp Bygg.handl		
2.1.4.8	Avge yttrande till myndigheter och verksamhetsutövare i ärenden som berör nämndens verksamhetsområde.	V-chef E-chef MH-insp Bygg.handl Livs-insp		

2.1.5 Avtal

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.5.1	Träffa avtal och underteckna tillhörande handlingar inom bygg och miljönämndens område (rätt att teckna firma)	V-chef E-chef		

2.1.6 Delgivning

Delgivningslag (2010:1932)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.6.1	Ta emot delgivning till Bygg och miljönämnden	V-chef E-chef MH-insp Bygg.handl		
2.1.6.2	Besluta om delgivning genom spikning eller genom kungörelsedelgivning	V-chef E-chef		31-38§§ samt 47-50§§

2.1.7 Polishandräckning

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.7.1	Beslut eller begäran om handräckning och hjälp av polismyndigheten i den mån som behövs i ärenden som berör nämndens verksamhetsområde.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		Respektive lagstiftning

2.1.8 Arkiv

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.8.1	Dokumenthanteringsplan – ändringar som inte påverkar gallringstiden	V-chef E-chef		

2.1.9 Behandling av personuppgifter

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.1.9.1	Beslut och avtal angående behandling av personuppgifter	V-chef E-chef	Stf	Art 15-16, 18, 20-21, 28, 33, 36 GDPR

2.2 Arbetsgivarärenden

2.2.1 Anställning m.m.

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.2.1.1	Beslut om skyddsarbete	V-chef E-chef		

2.2.2 Avgifter

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.2.1	Besluta om avgift i ärenden som berör nämndens verksamhetsområde, förutom nedsättning av avgift, sanktionsavgift eller vite	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp Bygg.handl		Kommunens taxa samt respektive lagstiftning
2.2.2	Beslut om ärenden som gäller nedsättning eller eftergivande av kontrollavgift	Utskott		18 § Förordning om avgifter Kommunens taxa
2.2.3	Besluta om miljöstraffavgift som inte överstiger 5000 kr	V-chef E-chef MH-insp		

2.3 Livsmedelslagen (2006:804) med förordningar och föreskrifter

- Livsmedelsförordning (2006:813)
- Livsmedelsverkets föreskrifter LIVSFS 2022:8, LIVSFS 2022:12 och LIVSFS 2023:5
- EU-förordning 2017/625
- Förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (2021:176)

2.3.1 Godkännande och registrering av livsmedelsanläggning

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
----	-----------	---------	-----------	------------------------

2.3.1.1	Beslut avseende registrering och avregistrering av livsmedelsanläggning samt av anläggning som omfattas av krav på registrering enligt regelverket om material i kontakt med livsmedel	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		15 och 23 §§ SFS 2006:813 EU art 10 p.2 2-3§ LIVSFS 2022:8, 2 kap 1§ LIVSFS 2023:5
2.3.1.2	Besluta om godkännande av livsmedelsanläggning samt villkorat godkännande av anläggning	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		23 § SFS 2006:813 EU Art 148 p.4
2.3.1.3	Besluta om återkallande eller tillfälligt upphävande av godkännande av livsmedelsanläggning	V-chef E-chef MH-insp Livs-isp		EU Art 138 p.2j och 24§ SFS 2006:813
2.3.1.4	Besluta om fastställande av planerad kontrollverkens	V-chef E-chef MH-isp Livs-insp		4 och 6§§ LIVSFS 2023:5

2.3.2 Åtgärder vid bristande efterlevnad

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.3.2.1	Vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa orsaken och omfattningen av bristande efterlevnad samt fastställa aktörens ansvar samt vidta lämpliga åtgärder för att aktören åtgärdar den bristande efterlevnaden.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		EU Art 138 p 1 a och b
2.3.2.2	Besluta om att begränsa eller förbjuda att varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		(EU) 2017/625 Art 138 p 2d
2.3.2.3	Besluta att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, och i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		EU Art 138 p 2g
2.3.2.4	Besluta att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		EU Art 138 p 2h

2.3.2.5	Besluta om föreläggande eller förbud utan vite som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EG bestämmelser som kompletteras av lagen och de beslut som har meddelats med stöd av EG bestämmelserna skall följas	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		22§ SFS 2006:804
2.3.2.6	Besluta i frågor om omhändertagande av eller förstöring av vara som saluhålls eller uppenbart är avsedd att saluhålla i strid med 10 § eller de EG bestämmelser som kompletteras av lagen, eller avses med ett föreläggande eller ett förbud enligt 22 § livsmedelslagen, om föreläggandet eller förbudet inte följs	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		24 § SFS 2006:804
2.3.2.7	Besluta om att på ägarens bekostnad låta förstöra omhändertagen vara, eller varor som omfattas av ett förbud enligt föreskrifter	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		24 § tredje stycket SFS 2006:804, 34§ SFS 2006:813
2.3.2.8	Besluta om rättelse på den felandes bekostnad	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		26 § SFS 2006:804
2.3.2.9	Besluta om åtgärder som behövs för att spåra smitta och undanröja risk för smittspridning efter underrättelse från smittskyddsläkaren om att smitta sprids eller misstänks spridas genom livsmedel.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		25 § SFS 2006:804
2.3.2.10	Besluta om skyldighet för person som sysslar med livsmedelshandling att genomgå läkarundersökning	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		8 § SFS 2006:813
2.3.2.11	Besluta om att i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet begära upplysningar och handlingar	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		20 § SFS 2006:804

2.3.3 Kontroll av införsel av livsmedel från tredje land

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.3.3.1	Beslut om omhändertagande av livsmedel från tredje land	V-chef E-chef MH-insp		EU Art 66 p. 1 samt p. 3 a – 3 c

	<p>som inte överensstämmer med bestämmelserna i livsmedelslagstiftningen samt begära att den aktör som är ansvarig för sändningen</p> <p>a) Destruerar sändningen</p> <p>b) Återsänder sändningen till en destination utanför unionen</p> <p>c) Gör sändningen föremål för särskild behandling i enlighet med artikel 71.1 och 71.2 eller för varje annan åtgärd som är nödvändig för att säkerställa att bestämmelserna efterlevs</p>	Livs-insp		
2.3.3.2	Beslut om att omhänderta en sändning till dess kontrollmyndigheten erhållit resultat av offentlig kontroll vid misstanke om bristande efterlevnad m.m.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		EU Art 65 p.3

2.3.4 Dricksvatten

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.3.4.1	Besluta att fastställa faroanalys samt undersökningsprogram och dess parametrar, provtagningspunkter och frekvens av provgrupp A och B.	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		15 och 21 §§ LIVSFS 2022:12
2.3.4.2	Besluta att medge undantag för verksamhetsutövare från krav på faroanalys eller i fråga om dricksvatten som används specifikt för dennes livsmedelsverksamhet	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		33-34 §§ LIVSFS 2022:12

2.4 Miljö och hälsoskydd Miljöbalken (1988:808)

2.4.1 Miljöbalken om inget annat anges

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.4.1.1	Besluta i tillsynsämne gällande tillämpning av de allmänna hänsynsreglerna	V-chef E-chef MH-insp		2 kap. 26 kap.

2.4.1.2	Besluta att meddela föreläggande eller förbud som behövs i ett enskilt fall för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som meddelas med stöd av balken skall efterlevas	V-chef E-chef MH-insp Byggl-handl.		26 kap
2.4.1.3	Besluta att sända föreläggande eller förbud som meddelats fastighetsägare till inskrivningsmyndigheten för anteckning i inskrivningsregistret.	V-chef E-chef MH-insp		26 kap 15 §
2.4.1.4	Besluta att meddela förbud att rubba eller skada mätapparater eller liknande utrustning som behöver sättas ut vid undersökningar	V-chef E-chef MH-insp		28 kap 7 §
2.4.1.5	Besluta om att föreskriva att undersökning av verksamhet i stället ska utföras av någon annan och utse någon att göra sådan undersökning, om kostnaden för undersökningen inte överstiger 50 000 kr	Utskott		26 kap. 22§ första stycket
2.4.1.6	Besluta i ärende om tillstånd att inrätta en eller flera avloppsanordningar eller ansluta till redan befintlig avloppsanordning enskild avloppsanordning med ansluten vattentoalett, eller annat slag av toalett än vattentoalett	V-chef E-chef MH-insp		13 § Förordningen om miljöfarlig verksamhet (FMH) 3 § lokala föreskrifter för att skydda människors hälsa och miljö
2.4.1.7	Besluta i ärenden om tillstånd att inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser hålla a) nötkreatur, häst, get, får, svin b) pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur c) orm	V-chef E-chef MH-insp		39 § FMH Lokala hälsoskydds-föreskrifter
2.4.1.8	Besluta i tillsynsärenden om åtgärder för bekämpning av ohyra och skadedjur och i tillsynsärenden gällande hälsoskyddsfrågor	V-chef E-chef MH-insp		9 kap 9 § och 26 kap. 9
2.4.1.9	Besluta i ärenden angående värmepumpar	V-chef E-chef MH-insp		17 § FMH

2.4.1.10	Besluta om villkor som miljödomstol eller länsstyrelse i beslut om tillstånd till miljöfarlig verksamhet överlåtit åt tillsynsmyndigheten att fastställa	V-chef E-chef MH-insp		
2.4.1.11	Besluta i tillsynsärenden angående miljöfarlig verksamhet	V-chef E-chef MH-insp		
2.4.1.12	Besluta i tillsynsärenden om vidtagande av åtgärder inom förorenat område som avses i 10 kap. miljöbalken	V-chef E-chef MH-insp		28 § FMH
2.4.1.13	Besluta i tillsynsärende om vidtagande av åtgärder inom miljöriskområde	V-chef E-chef MH-insp		10 kap
2.4.1.14	Besluta i tillsynsärende angående miljöhänsyn i jordbruket	V-chef E-chef MH-insp		Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
2.4.1.15	Besluta om undantag från bestämmelserna i föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring	V-chef E-chef MH-insp		36 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket med avseende på växtnäring
2.4.1.16	Besluta i tillsynsärenden angående åsidosättande av föreskrifter som omfattar skydd av naturen	V-chef E-chef MH-insp		7 kap.
2.4.1.17	Besluta i tillsynsärenden angående åsidosättande av föreskrifter som gäller skydd för djur och växtarter	V-chef E-chef MH-insp		8 kap
2.4.1.18	Besluta i ärende om spridning av kemiska bekämpningsmedel	V-chef E-chef MH-insp		Förordning om bekämpningsmedel (2014:425)
2.4.1.19	Besluta i tillsynsärende om skydd mot vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor	V-chef E-chef MH-insp		Naturvårdsverkets föreskrifter (2017:5)
2.4.1.20	Besluta i tillsynsärende om kyl och värmepumpsanläggningar innehållande CFC, HCFC, HFC och Haloner	V-chef E-chef MH-insp		Förordning om flouerade växthusgaser (2016:1128) EG förordning 517/2014
2.4.1.21	Besluta i tillsynsärende angående kemiska produkter i övrigt	V-chef E-chef MH-insp		2 kap. Miljötillsynsförordningen
2.4.1.22	Besluta i anmälningsärenden och tillsynsärenden om anläggningar som innehåller flouerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen	V-chef E-chef MH-insp		Förordning om flouerade växthusgaser och Förordning om ozonnedbrytande ämnen (2016:1129)

2.4.1.23	Besluta i ärende om anmälan om åtgärd för att avlägsna PCB-produkter i byggnader och anläggningar	V-chef E-chef MH-insp		18§ förordningen (2007:19) om PCB m.m.
2.4.1.24	Besluta i ärenden om dispens eller tillstånd att själv kompostera eller på annat sätt återvinna eller bortskaffa avfall	V-chef E-chef MH-insp		15 kap 18 § tredje och fjärde stycket
2.4.1.25	Besluta om dispens eller undantag från bestämmelserna i Årjängs kommuns renhållningsföreskrifter	V-chef E-chef MH-insp		31-35 §§ lokala renhållningsföreskrifter
2.4.1.26	Besluta om tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att förhindra eller förebygga skador på människors hälsa eller miljön till följd av särskilda omständigheter vid hantering av avfall	V-chef E-chef		Avfallsförordningen (2020:614)
2.4.1.27	Beslut om att godkänna avfallshanteringsplan	V-chef E-chef MH-insp		TSFS 2023:12
2.4.1.28	Besluta att på ansökan av tillståndshavare upphäva eller ändra bestämmelser och villkor i ett tillståndsbeslut	Utskott		24 kap. 8§
2.4.1.29	Beslut att ett beslut enligt miljöbalken skall gälla omedelbart även om det överklagas	V-chef E-chef MH-insp Livs-insp		26 kap. 26 §
2.4.1.30	Besluta om strandskyddsdispens för komplementbyggnad, nätstation och liknande byggnad	V-chef E-chef Bygg.handl		7 kap. 18 b§

2.5 Annan lagstiftning (miljö och hälsa)

2.5.1 Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa (2006:1570)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.5.1.1	Utfärdande av saneringsintyg	V-chef E-chef MH-insp		24 §
2.5.1.2	Besluta om de åtgärder som krävs för att skydda människors hälsa	V-chef E-chef MH-insp		4§

2.5.2 Strålskyddslagen (2018:396)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.5.2.1	Besluta om förelägganden och förbud som behövs i	V-chef E-chef		8 kap 6 §

	enskilda fall för att denna lag eller föreskrifter eller villkor som har meddelats med stöd av lagen ska följas	MH-insp		
--	---	---------	--	--

2.5.3 Lag om sprängämnesprekursorer (2014:799)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.5.3.1	Beslut om föreläggande eller förbud	V-chef E-chef Bygg.handl		6-8 §§

2.5.4 Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.5.4.1	Medgivande i ärenden om tillstånd för detaljhandel av tobak samt meddelande av villkor	V-chef E-chef		5 kap 1§
2.5.4.2	Återkallande av tillstånd på tillståndshavarens begäran, att den tillståndspliktiga verksamheten upphört eller att verksamheten bytt ägare	V-chef E-chef MH-insp		7 kap 10§
2.5.4.3	Besluta om föreläggande och förbud	V-chef E-chef		7 kap 9§
2.5.4.4	Begära de upplysningar, handlingar, varuprover och liknande som behövs för tillsynen	V-chef E-chef MH-insp		7 kap 17§
2.5.4.5	Beslut om att godkänna anmälan om förändring i verksamheten (ägarförhållanden etc.)	V-chef E-chef MH-insp.		5 kap. 1 §
2.5.4.6	Beslut om att inleda tillsynsärende om eventuellt administrativt ingripande	V-chef E-chef MH-insp.		7 kap. 9-11 §§
2.5.4.7	Beslut att meddela tillståndshavaren varning	Utskott		7 kap 11 §
2.5.4.8	Beslut om att avsluta tillsynsärende utan åtgärd	V-chef E-chef MH-insp		7 kap 9-11 §§
2.5.4.9	Begära handräckning från Polismyndigheten	V-chef E-chef MH-insp		7 kap 19 §
2.5.4.10	Beslut om att avvisa/avskriva ej kompletta ansökningar/anmälningar	V-chef E-chef MH-insp		5 kap. 2 §

2.5.5 Lag om tobaksfria nikotinprodukter (2022:1257)

2.5.5.1	Besluta om föreläggande och förbud	V-chef E-chef MH-insp		28 §
---------	------------------------------------	-----------------------------	--	------

2.5.5.2	Besluta om föreläggande och förbud, meddela varning	V-chef E-chef		29 §
2.5.5.3	Besluta om föreläggande och förbud med vite	V-chef E-chef		31 §
2.5.5.4	Begära de upplysningar, handlingar, varuprover och liknande som behövs för tillsynen	V-chef E-chef MH-insp		32-33 §§
2.5.5.5	Besluta om att inleda eller avskryva tillsynsärende om eventuellt administrativt ingripande	V-chef E-chef MH-insp		28-29 §§
2.5.5.6	Beslut om att avvisa/avskryva ej kompletta ansökningar/anmälningar	V-chef E-chef MH-insp		18§

2.5.6 Lag om handel med vissa receptfria läkemedel (2009:730)

2.5.6.1	Begäran om att få upplysningar, handlingar, varuprover och liknande som behövs för tillsynen	V-chef E-chef MH-insp		21§
---------	--	-----------------------------	--	-----

2.6 Plan- och bygglagen (2010:900)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer / lagrum
2.6.1.	Besluta om planbesked i de fall stöd för den avsedda åtgärden finns i en aktuell eller aktualitetsförklarad översiktsplan	V-chef		5 kap 2 o 5 §§
2.6.2	Beslut om överenskommelse med sökanden att planbesked får lämnas senare än inom fyra månader	V-chef		5 kap. 4 §
2.6.3.	Beslut om bygglov för byggnader inom ramen för de föreskrifter som anges i 9 kap. 30-32 §§ PBL med följande undantag: Nybyggnad eller tillbyggnad av lokaler med en större bruttoarea än 500 m ²	V-chef E-chef Bygg.handl		9 kap. 2 § 8, 30-32 §§
2.6.4	Bygglov för andra anläggningar än byggnader			Plan- och byggförordningen (PBF) 6 kap. 1 § punkterna 2, 4, 7, 8,10 samt 3 §
2.6.5	Beslut om rivningslov inom ramen för de föreskrifter som anges i 9 kap. 34 § och då byggnad ej finns utpekad i antaget kulturmiljöprogram	V-chef E-chef Bygg.handl.		9 kap 10 §

2.6.6	Beslut om marklov inom ramen för föreskrifterna i 9 kap 35§	V-chef E-chef Bygg.handl		9 kap 11-13 §§
2.6.7	Bygglov för åtgärder som inte kräver lov	V-chef E-chef Bygg.handl		9 kap 14 §
2.6.8	Besluta om förhandsbesked för en- och tvåbostadshus	V-chef E-chef Bygg. handl.		9 kap 17 §
2.6.9	Beslut om villkorsbesked	V-chef E-chef Bygg.handl		9 kap 19 §
2.6.10	Beslut om att förlänga handläggningstiden för ärende om lov eller förhandsbesked i högst tio veckor utöver de ursprungliga 10 veckorna	V-chef E-chef Bygg.handl		9 kap 27 §
2.6.11	Beslut om tidsbegränsat bygglov inom ramen för föreskrifterna i 9 kap 33 § PBL i de fall åtgärden har stöd i en detaljplansbestämmelse om tillfällig användning av byggnad eller mark eller om åtgärden har ringa påverkan på omgivningen	V-chef E-chef Bygg.handl		9 kap 33 §
2.6.12	Beslut om att byggnadsverk får tas i bruk utan att slutbesked lämnats	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 4 §
2.6.13	Beslut att utse ny kontrollansvarig om en kontrollansvarig har lämnat sitt uppdrag	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 13 §
2.6.14	Beslut att förelägga byggherren att ge in de ytterligare handlingar som behövs för prövning av frågan om startbesked	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 22 §
2.6.15	Beslut att med startbesked godkänna att en åtgärd får påbörjas och att i startbeskedet fastställa de handlingar och villkor som behövs	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 22-24 §§
2.6.16	Ge anmärkning i anslutning till arbetsplatsbesök/ besiktning inom ramen för nämndens tillsynsarbete som innefattar för byggherren bindande föreskrift.*	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 27 § och 11 kap 8 § *BOM nämnd, Föreläggande med påföljd vite eller åtgärd
2.6.17	Beslut att det för rivningsåtgärd inte behövs någon kontrollplan	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 18 §
2.6.18	Beslut om kompletterande villkor för bygg- eller rivningsåtgärder eller för kontrollen	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 29 §

2.6.19	Beslut om slutbesked respektive om interimistiskt slutbesked enligt föreskrifterna	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 34-37 §§
2.6.20	Avge ingripandebesked inom ramen för föreskrifterna i 11 kap 7 §	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 7 §
2.6.21	Beslut om lovföreläggande om lovpliktig åtgärd har vidtagits utan lov, om det är sannolikt att lov kan ges för åtgärden och delegaten har befogenhet att besluta i lovärendet	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 17 §
2.6.22	Förelägga ägare av byggnadsverk att inom viss tid ge synpunkter på övervägt uppdrag åt sakkunnig att utreda behovet av underhållsåtgärder och vem som ska betala kostnaderna för uppdraget	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 18 §
2.6.23	Beslut om förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd *	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 30-32 §§ * BOM nämnd, Förbud som förenas med vite
2.6.24	Beslut om förbud mot användning av byggnadsverk om byggnadsverket har säkerhetsbrister eller om det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 33 §
2.6.25	Besluta att utse annan funktionskontrollant inom ramen för föreskrifterna	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 34 §
2.6.26	Beslut att entlediga kontrollansvarig	V-chef E-chef Bygg.handl		10 kap 11 § och 11 kap 35 §
2.6.27	Beslut om att ansöka om handräckning hos kronofogdemyndigheten	V-chef E-chef Bygg.handl		11 kap 39 §

2.7 Annan lagstiftning (bygg)

2.7.1 Plan- och byggförordningen m.fl.

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer / lagrum
2.7.1.1	Beslut i anmälningsåtgärder	V-chef E-chef Bygg.handl		PBF 6 kap 5-6
2.7.1.2	Beslut att, om en anmälan av anmälningspliktig åtgärd enligt 6 kap 5 § PBF är ofullständig, förelägga sökanden att avhjälpa bristerna inom viss tid	V-chef E-chef Bygg.handl		PBF 6 kap 10 §

2.7.1.3	Beslut om särskild besiktning av hissar och andra motordrivna anordningar	V-chef E-chef Bygg.handl		PBF 5 kap 8-9 §§
2.7.1.4	Besluta om föreläggande mot ägare till byggnader som inte fullgör sina skyldigheter ifråga om funktionskontroll ventilationssystem	V-chef E-chef Bygg.handl		PBF 5 kap 1-7 §§ och PBL 11 kap 19-20 §§ och Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilations-system (2011:16), 3 §
2.7.1.5	Beslut om senareläggning av besiktningssynpunkt inom ramen för föreskrifterna (om det finns särskilda skäl)	V-chef E-chef Bygg.handl		Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilations-system 4 §

2.7.2 Lagen om energideklarationer (2006:985)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer / lagrum
2.7.2.1	Beslut om föreläggande som behövs för att byggnadens ägare ska fullgöra sin skyldighet	V-chef E-chef Bygg.handl		25 §, 10 § 11 § första stycket samt 13 §

2.7.3 Fastighetsbildningslagen (1970:988)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.7.3.1	Rätt att vid samråd begära att ärendet hänskjuts till bygg- och miljönämnden för prövning	V-chef E-chef Bygg.handl		4 kap 3 § tredje stycket
2.7.3.2	Besluta att påkalla fastighetsreglering som behövs för att mark och vatten ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt	V-chef E-chef		5 kap 3 § tredje stycket
2.7.3.3	Besluta att ansöka om fastighetsbestämning	V-chef E-chef		14 kap 1 § första stycket 3-7
2.7.3.4	Godkännande av förrättning, förrättningsbeslut eller gränsutmärkning	V-chef E-chef Bygg.handl		15 kap 11 §
2.7.3.5	Avge medgivande på begäran av Lantmäterimyndigheten	V-chef E-chef Bygg.handl		3 kap 2 §

2.7.4 Anläggningslagen (1973:1149)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
----	-----------	---------	-----------	---------------------

2.7.4.1	Företräda bygg och miljönämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten	V-chef E-chef Bygg.handl		12 o 23 §§
2.7.4.2	Rätt att påkalla förrättning	V-chef E-chef		18 §
2.7.4.3	Godkännande av beslut eller åtgärd	V-chef E-chef Bygg.handl		30 §

2.7.5 Ledningsrättslagen (1973:1144)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.7.5.1	Företräda bygg och miljönämnden vid samråd med lantmäterimyndigheten	V-chef E-chef Bygg.handl		21 §
2.7.5.2	Godkännande av beslut eller åtgärd	V-chef E-chef Bygg.handl		28 §

2.7.6 Lag om färdigställandeskydd (2014:277)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.7.6.1	Beslut om att färdigställandeskydd inte behövs	V-chef E-chef Bygg.handl		1-4 §§

2.8 Alkohollagen (2010:1622)

Nr	Ärendetyp	Delegat	Ersättare	Kommentarer/ lagrum
2.8.1	Besluta i samtliga ärenden om avslag på tillståndsansökan	Utskott		
2.8.2	Beslut om att avvisa/avskriva ej kompletta ansökningar/anmälningar	V-chef E-chef MH-insp		8 kap 1 §
2.8.3	Bifall och delvis bifallsbeslut angående stadigvarande serveringstillstånd	Ordförande		8 kap 2 §
2.8.4	Besluta om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten	V-chef E-chef MH-insp.		8 kap 2 §
2.8.5	Besluta om tillfälligt serveringstillstånd för slutna sällskap	Ordförande V-chef E-chef MH-insp		8 kap 2 §
2.8.6	Besluta om begränsning av serveringstid av särskilda skäl	Ordförande		8 kap 19 §
2.8.7	Besluta om ändring i serveringstillstånd	V-chef E-chef MH-insp		8 kap 14 §
2.8.8	Beslut om tillfällig provsmakning vid mässor och dylikt	V-chef E-chef MH-insp		8 kap 6 §
2.8.9	Besluta om provsmakning vid tillverkningsstället	Ordförande		8 kap 7 §

2.8.10	Besluta om tillfällig cateringverksamhet	V-chef E-chef MH-insp		8 kap 4 §
2.8.11	Besluta att avvisa ansökan, inleda och avsluta/ avskriva ärenden	V-chef E-chef MH-insp		8 kap 2 §
2.8.12	Besluta att godkänna nya bolagsmän	V-chef E-chef MH-insp.		8 kap 12 §
2.8.13	Besluta om kryddning av sprit	V-chef E-chef MH-insp.		8 kap 3 §
2.8.14	Besluta om avslag på ansökan då sökande inte klarat kunskapsprovet	Ordförande		8 kap 12 §
2.8.15	Besluta om tillstånd för konkursförvaltare att driva rörelse vidare	Ordförande		9 kap 12 §
2.8.16	Beslut om återkallande av serveringstillstånd på egen begäran	V-chef E-chef MH-insp.		9 kap 18 §
2.8.17	Beslut att meddela tillståndshavaren varning	Utskott		9 kap 17 §
2.8.18	Beslut att avsluta ärenden med erinran	Utskott		9 kap 17 §
2.8.19	Beslut om att avsluta tillsynsärende utan åtgärd	V-chef E-chef MH-insp		9 kap 17 §
2.8.20	Beslut om omedelbart återkallande av serveringstillstånd i samband med yttre tillsyn, brådskande ärende	Ordförande		9 kap 18 §
2.8.21	Beslut om att förbjuda detaljhandelsförsäljning av öl eller servering av öl	Utskott		9 kap 19 §
2.8.22	Besluta om att meddela varning till den som bedriver detaljhandel eller försäljning av öl	Utskott		9 kap 19 §
2.8.23	Besluta om anmälan om brottsmisstanke eller överlämnade av utredning till polis eller åklagarmyndighet	Utskott		9 kap 19 §
2.8.24	Beslut om förbud eller inskränkning av försäljning av alkoholdrycker för visst tillfälle	Utskott		3 kap 10 §
2.8.25	Beslut att avge yttrande till förvaltningsdomstol vid överklagande	Ordförande		10 kap 1 §
2.8.26	Beslut om överklagande och yrkande inhibition över beslut av besvärmyndighet	Ordförande		10 kap 1 §
2.8.27	Beslut om överklagande till kammarrätt och regeringsrätt	Utskott		10 kap 1 §